

eerste sultan, maakte voor zijn zoon een Grieksche vrouw buit, Nenuphar, Lotusbloem, geheeten. Dat de Ottomanen als volk Mohamedaansch bleven — ondanks al deze aanwinsten van buitenaf — heeft hun natuurlijk een niet-Westersch stempel gegeven; daarom waren zij echter nog niet Oostersch.

Toch blijven zij in veel vreemd ver van ons af staan, niet alleen door hun vertolking van Murad II's laatsten wil. In de XVde eeuw had Mohamed II, de Veroveraar, het accent van het Ottomaansch imperium naar den Europeeschen oever verlegd; de XVIde eeuw

De Groene Türbe - achter de boomen van de Groene Moskee gezien

staat in het teeken van Süleyman, den Wetgever of den Prachtige — wiens groote moskee in Istanbul wij hiervóór hebben aanschouwd. Tijdens zijn regeering zijn alle staatsprincipes omschreven en in wetten vastgelegd. Daar is dan allereerst het principe, dat in den staatsdienst ambten, rijkdom en aanzien niet erfelijk zijn — behalve dan alleen de sultantroon. Ieder kan promotie maken naar verdienste — maar dan voor zichzelf alleen; op zijn zoon kan hij niets overdragen. De zoon van een Janitsaar kan dus bijv. zelf geen Janitsaar worden, en op diens erfenis kan hij geenszins met zekerheid rekenen.

Verder is er de organisatie der staatsambten. Alle staats-functionarissen, de Janitsaren, de

permanente cavalerie, de gouvernements-ambtenaren — van den gemeen soldaat tot den Groot-vizier toe, ongeveer 80.000 in getal — behoorden van huis uit tot de Christelijke bevolking der landen, die deel uitmaakten van het Ottomaansche rijk, of die er aan grensden. Als jongens werden zij buit gemaakt, gekocht, geschonken, of als tribuut opgeëischt; maar de laatste methode leverde in werkelijkheid het grootste contingent op. Gewoonlijk om de vier jaar — vaker echter indien dit noodig bleek, bijv. in tijd van oorlog — trok een aantal ambtenaren naar de tribuut-plichtige streken, om elk met een hun opgelegd aantal jongens terug te komen. In ieder dorp kozen zij er de meest geschikte uit, zonder zich te laten leiden door bijzaken, zooals bijv. familie-omstandigheden. Zoo konden ouders met flinke zonen hen eventueel allen verliezen, terwijl families met zwakelingen ze alle behielden. Deze „tribuut-jongens” maakten dan hun eigen fortuin in